Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Tērgulŭ Inului Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimetŭ.

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Tērgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.

Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Tērgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 5. Braşovŭ, Sâmbătă, 9 (21) Ianuarie 1893.

Nou abonamentŭ la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1893 st. v. se deschide nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ . . . . 12 fl.
pe şése lunĭ . . . . 6 fl.
pe trei lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ . . . . . 40 francĭ
pe şése lunĭ . . . . . 20 „
pe trei lunĭ . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ . . . . 2 fl.
pe şése lunĭ . . . . 1 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ . . . . 8 francĭ
pe şése lunĭ . . . . 4 „

Abonarea se póte face mai uşorŭ prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Grabă mare.

Braşovŭ, 8 Ianuarie v.

Au grabă mare catolicii ungurĭ sĕ vĕdă cestiunea congruei celŭ puţinŭ în modŭ provisorŭ resolvată. I-a prinsŭ deodată mila de sórtea preoţilorŭ lipsiţĭ din Ungaria şi Transilvania şi voiescŭ sĕ le întindă cu cea mai mare iuţélă mână de ajutorŭ. Şi ceea ce este mai bătătorŭ la ochĭ patru din cincĭ părţĭ a acestui ajutorŭ ei suntŭ gata a le da preoţimei greco-catolice românescĭ şi rutene, care este multŭ mai sĕracă, decâtŭ preoţimea romano-catolică.

Comisiunea de cincĭ-spre ḑece, care a fostŭ conchiămată de primatele ungurescŭ Vaszary, şi s'a întrunitŭ în palatulŭ lui din Pesta, Marţa trecută, s'a pronunţatŭ aprópe unanimŭ pentru o grabnică ajutorare a preoţimei în sensulŭ propunerii episcopului Schlauch, şi până ce congrua se va stabili definitivŭ pe base de dreptŭ.

Intre membrii mirenĭ ai acestei comisiunĭ — totŭ căpetenii catolice maghiare — este şi contele Apponyi. Rolulŭ importantŭ, ce-lŭ jócă acestŭ politicŭ maghiarŭ, care este, amŭ putĕ ḑice, adĭ omulŭ situaţiunei la Ungurĭ, gata a trece din opoziţiă la guvernŭ, ne face sĕ dămŭ o deosebită atenţiune enunciaţiunei organului sĕu „Budapester Tagblatt" asupra conferenţelorŭ amintite ale comisiunei de cincĭ-spreḑece.

Aşa ne spune organulŭ lui Apponyi, că e vorba aicĭ de pregătirea autonomiei catolice, adecă de organisarea totalităţii romano- şi greco-catolicilorŭ pe base representative. Ne spune şi cum îşĭ închipuesce acéstă organisare, ḑicêndŭ, că nisuinţele pentru a-o dobêndi pe calea autonomiei se datéză dela congresulŭ romano-catolicŭ din 1871 şi că ceea ce se va clădi de aci încolo se va clădi pe basa lucrărilorŭ acelui congresŭ.

Ce a fostŭ acelŭ congresŭ romano-catolicŭ şi de ce natură au fostŭ nisuinţele lui o sciu Românii unițĭ prea bine. Elaboratulŭ, de care vorbesce „Budapester Tagblatt", era unŭ statutŭ, ce l'a făcutŭ congresulŭ romano-catolicŭ din 1871 nu numai pentru biserica romano-catolică, ci apriatŭ şi pentru cea greco-catolică; cu alte cuvinte unŭ proiectŭ de fusiune alŭ acestorŭ două bisericĭ într'unŭ singurŭ organismŭ autonomicŭ.

Clerulŭ şi poporulŭ românŭ unitŭ dela unŭ colţŭ alŭ ţĕrii până la celălaltŭ a protestatŭ energicŭ şi unanimŭ în contra atentatului, ce s'au încercatŭ alŭ sĕvîrşi catolicii maghiarĭ în detrimentulŭ bisericei nóstre naţionale.

„Nu recunóscemŭ şi nu primimŭ nicĭ una ingerinţă. Voimŭ autonomiă propriă basată pe dreptulŭ *nostru* bisericescŭ".

Acesta fù cuprinsulŭ unei telegrame, ce s'a adresatŭ din Sigetulŭ Marmaţiei conferenţei române unite din Alba Iulia dela 13 Aprilie 1871. Telegrama era subscrisă de Rever. Sa d-lŭ vicarŭ episcopesc Mihailŭ Pavelŭ şi de alţĭ bărbaţĭ fruntaşĭ de acolo.

De atuncĭ au trecutŭ 20 de anĭ. Óre sĕ se fi schimbatŭ lucrurile şi situaţiunea aşa de multŭ, încâtŭ episcopulŭ Pavelŭ sĕ nu mai vrea sĕ subscrie ceea ce a subscrisŭ vicarulŭ Pavelŭ?

Nu credemŭ, şi de aceea întrebămŭ de ce Prea Sânţiele lorŭ Episcopii Pavelŭ, Szabo şi Mihalyi, carĭ au luatŭ parte la conferinţele episcopilorŭ catolicĭ tacŭ tăcerea pescelui şi nu ne dau nicĭ o desluşire asupra celorŭ ce se petrecŭ în cestiunea congruei şi a autonomiei?

Căcĭ Prea Sânţiele Lorŭ trebue sĕ scie, că deşi pe Românii unițĭ *nu i obligă şi nu i póte obliga* nicĭ o decisiune a hierarchiei romano-catolice şi a catolicilorŭ maghiarĭ, totuşĭ din participarea arhiereilorŭ românĭ unițĭ la memoratele conferenţe s'ar putĕ la locurile competente trage nisce consecenţe prejudiţióse drepturilorŭ bisericei române unite.

Orĭ dóră Episcopii noştri, pre cum au fostŭ datorĭ sĕ facă, au protestatŭ la numitele conferenţe în contra orĭ-cărei eventuale ingerinţe?

Nu scimŭ nimicŭ şi nesiguranţa este mai rea, decâtŭ décă amŭ cunósce şi celŭ mai tristŭ adevĕrŭ.

Căsĕtoria prinţului moştenitorŭ românŭ.

Regele Carolŭ a adresatŭ primului ministru, următórea scrisóre din Sigmaringen:

Scumpulŭ meu preşedinte alŭ consiliului,

„Nenumĕratele felicitărĭ, ce am primitŭ aci, cu prilegiulŭ căsĕtoriei scumpului meu nepotŭ, principele Ferdinand alŭ României, cu principesa Maria a Marei Britanii şi Irlandei, au umplutŭ sufletulŭ meu de cea mai adêncă mulţumire. In aceste momente solemne, când cele mai vii aspriaţiunĭ ale poporului românŭ îşĭ găsescŭ multŭ dorita lorŭ împlinire, simtŭ că inima ţerei este cu noi şi împărtăşesce bucuria nóstră. Recunoscinţa mea, pentru mărturisirĭ atâtŭ de scumpe, este nemărginită. Doritorŭ de a rĕspunde cu aceeaşĭ căldură de inimă la bunele urărĭ, ce s'au adusŭ reginei, mie, tinerilorŭ soţĭ şi familiilorŭ lorŭ, din tóte unghiurile ţerei, atâtŭ pentru serbările cununiei, câtŭ şi de anulŭ nou te rogŭ, scumpulŭ meu preşedinte alŭ consiliului sĕ fiĭ întrepretulŭ meu, alŭ familiei mele şi alŭ părinţilorŭ tinerei principese moştenitóre, împărtăşindŭ tuturorŭ viuele nóstre mulţumirĭ pentru dovedile de iubire, ce ni s'au datŭ şi aducêndŭ multŭ iubitului meu poporŭ urările regelui sĕu pentru fericirea şi propăşirea sa.

Primesce, te rogŭ, cu acéstă fericită împrejurare, încredinţarea stimei şi afecţiunei ce ţĭ păstrezŭ.

„Sigmaringen, 2 Ianuarie 1893."

*

„Allgemeine Zeitung" dela 11 Ianuarie st. n., publică următórele:

Căsĕtoria prinţului Ferdinand al României cu prinţesa Maria d'Edimburg, sĕvârşită erĭ la Sigmaringen, a deşteptatŭ celŭ mai caldŭ interesŭ, departe multŭ peste graniţele române. Casele suverane ale Rusiei şi Angliei au trimesŭ representanţĭ la acea serbare, şi Germania a fostŭ representată prin însuşĭ augustulŭ ei suveranŭ, care e în acelaşĭ timpŭ şi capulŭ familiei Hohenzollern; căcĭ era vorba de a asista la legătura de inimă a unui vlăstarŭ alŭ acestei gloriόse familii, care în persóna Regelui Carol I, îndeplinesce pe tronulŭ României o misiune strălucită şi binecuvêntată.

Mulţumită relaţiunilorŭ mai strînsŭ legate în ḑiua de ierĭ, s'a mărită cerculŭ familiilorŭ domnitóre, cu care dinastia Românilorŭ a intratŭ în legăturile cele mai intime.

Casa regală a României a trecutŭ falnică prin multe încercărĭ grele în cursulŭ celorŭ 26 de anĭ de când Regele Carolŭ s'a urcatŭ pe tronŭ. Actualmente, România se presintă în modŭ strălucitŭ, mulţămită rarelorŭ calităţĭ şi virtuţĭ, pe carĭ Regele sĕu, ca unŭ adevĕratŭ Hohenzollern, le-a aratatŭ în furtunile vremii.

România a ajunsŭ, pentru ţĕrile dela Dunărea de josŭ, unŭ modelŭ de statŭ bine organisatŭ. Creaţiunile Regelui Carol au făcut'o sĕ trécă graniţa culturală dintre Orientŭ şi Occidentŭ, şi pentru sbuciumata peninsulă Balcanică, România a devenitŭ unŭ elementŭ de muncă conservatóre şi pacînică.

Mai multŭ ca totdéuna, poporulŭ românŭ póte privi trecutulŭ cu mulţumire şi viitorulŭ cu nădejde, în acestŭ momentŭ, în care primesce o garanţiă sigură a esistenţei şi continuării dinastiei Sale.

Urările Românilorŭ, pe carĭ Regele Carolŭ le-a adusŭ dela gurile Dunării la Sigmaringen, au găsitŭ în poporulŭ germanŭ celŭ mai căldurosŭ rĕsunetŭ.

*

Ḑiarulŭ parisianŭ „Le Soleil", scrie relativŭ la căsĕtoria principelui moştenitorŭ românŭ:

„Astăḑĭ, 10 Ianuarie, s'a celebratŭ în modestulŭ orăşelŭ Sigmaringen o alianţă regală, care interesézá directŭ mai tóte casele suverane din Europa. In adevĕrŭ, mirésa, principesa Maria a Engliterei, în vîrstă de opt-spre ḑece anĭ, e, prin tatălŭ sĕu, ducele d'Edimburg, nepóta reginei Victoria; prin muma sa, ducesa d'Edimburg, născută mare ducesă a Rusiei, ea este nepótă de soră a Ţarului; prin mătuşa sa, sora tatălui sĕu, împĕrătésa Frederică, ea este vară primară cu împĕratulŭ Germaniei; cealaltă mătuşă a principesei Maria, principesa de Walles, e o princesă din casa regală de Danemarca; în fine, o a treia a ei mătuşă e regina Olga a Greciei.

Intru câtŭ privesce mirele, Principele Ferdinand, elŭ e nepotulŭ Regelui României şi principele ereditarŭ alŭ corónei române; tatălŭ sĕu, principele Leopold, este şefulŭ ramurei celei mai vechĭ a familiei de Hohenzollern; muma sa, principesa Leopold, născută infantă Antoinetta de Braganza, e sora regelui Don Luis alŭ Portugaliei, vară primară a principesei Amelia de Orleans, devenită regina Portogaliei şi rudă de aprópe a cassei imperiale a Brasiliei; bunica sa, Iosefina de Baden, e fiica principesei Stefania de Beuharnai; mătuşa sa, sora tatălui sĕu, e contesa de Flandra; în fine, fratele sĕu mai mare, principele Wilhelm, s'a căsĕtoritŭ cu o princesă de casa regală de Neapolĭ."

Apoi ḑiarulŭ francesŭ face o descripţiune prea interesantă a vechiului şi istoricului castelŭ de Sigmaringen şi termină articolulŭ sĕu astfelŭ:

„Fidelŭ tradiţiunilorŭ atâtŭ de respectuóse alŭ vechiului sĕu némŭ, regele Carolŭ ala României a voitŭ, ca mama sa, care are astăḑĭ opt-ḑecĭ de anĭ şi care e suferindă, sĕ pótă bine-cuvênta acéstă căsĕtoriă, şi de aceea a venitŭ la fratele sĕu mai mare, la Sigmaringen, légănulŭ familiei, spre a celebra cununia nepotului sĕu. Căsĕtoria săvĕrşită la căminulŭ părintescŭ n'a avutŭ decĭ unŭ caracterŭ adevĕratŭ oficialŭ: ambasadorii şi miniştrii puterilorŭ n'au fostŭ convocaţĭ; a fostŭ o simplă serbare de familiă.

„Francia n'a figuratŭ dér în modŭ oficialŭ pe lângă regele României şi pe lângă Principele moştenitorŭ; ea însĕ nu se póte desinteresa de unŭ evenimentŭ fericitŭ pentru unŭ poporŭ amicŭ, fericitŭ pentru Românĭ, de-órece întâresce tînĕrulŭ regatŭ şi dinastia lui, dându-i unŭ locŭ mai mare în concertulŭ corónelorŭ europene."

Congruă şi autonomiă.

La 17 Ianuarie n. s'a ţinutŭ în palatulŭ primatelui din Buda o conferenţă compusă din 15 membri catolici sub preşedinţa primatelui *Vaszary*. La conferenţă au fostŭ presenţĭ episcopii: Laurenţiu *Schlauch*, br. Carol *Hornig*, Constantinŭ *Schuster*, Filipŭ *Steiner*, Alecsandru *Dessewffy*, Iuliu *Firczak* şi abatele Ipolit *Fehér*. Dintre laici: conte Albert *Apponyi*, conte Nandor *Zichy*, conte Stefan *Karolyi*, conte Mauriciu Nicolau *Esterhazy*, Ede *Pallavicini*, Geza *Folonyi* şi Iuliu

Györffy. Conferența a alesŭ de secretarŭ pe abatele Fehér, ér primatele *Vaszary* a deschisŭ ședința primă prin următórea vorbire:

Stimată comisiune! Obiectulŭ consultării nóstre este: *Congrua* preoțilorŭ catolicĭ și *autonomia*... Cu afacerea acésta s'au ocupatŭ regĭ, archierei, diete, de sute de anĭ și de repețite orĭ. Mai de curêndŭ fostulŭ ministru de culte, August *Trefort*, în circulara sa adresată, în 26 Martie 1885, către înaltulŭ corŭ episcopescŭ, a pusŭ în reliefŭ cestiunea congruei, cu privire la care Maj. Sa, în 22 Martie 1887, șĭ-a datŭ decisiunea sa pré înaltă:

„Considerândŭ greutatea și însemnătatea cestiunei de față (a Congruei), se arată necesarŭ, ca desbaterile pornite în partea acésta, sĕ fiă puse pe base perfectŭ sigure, spre care scopŭ e inevitabilă discusiunea mai multorŭ cestiunĭ previe.

„Astfelŭ de întrebărĭ suntŭ:

„Cestiunile referitóre la susținerea, regularea orĭ eventuala schimbare a raporturilorŭ patronatului, fiind-că aceste raporturĭ, în starea actuală nesigură, controvesă și atăcată, în fórte multe casurĭ abia ar puté servì ca basă sigură la stabilirea venitului respectivei parochii. Totŭ așa stă și:

„2 Despre diferitele îngreunărĭ și prestațiunĭ în banĭ, orĭ în naturalie a comunelorŭ și credincioșilorŭ etc., în care direcțiă este a se resolva mai alesŭ acea cestiune esențială, că óre aceste prestațiunĭ sĕ fiă considerate, ca greutățĭ posesionale, orĭ personale? și întru câtŭ în acéstă privință suntŭ normative decisiunile cuprinse în documentele despre visitațiunile canonice mai vechĭ?

„3. Decisiunĭ precise și clare cu privire la venitele stolare și la fundațiunĭ.

„4. Deosebitŭ de însemnată este cestiunea despre regularea referitóre la activarea, în unele ținuturĭ, a preoțimei gr. cat. și a parochiilorŭ rom. cat. Și în fine

„5. Este de a se judeca, décă regularea Congruei sĕ se estindă și asupra Ardélului, în care casŭ este absolutŭ necesarŭ a audi și părerea statului catolicŭ ardelenescŭ și luarea în considerațiune a raporturilorŭ escepționale de acolo.

„Numai atuncĭ, décă cestiunile aceste vorŭ fi deslegate în înțelegere cu factorii competențĭ și cu corulŭ episcopescŭ, se va puté hotărì modulŭ continuării desbaterilorŭ, adecă stabilirea venitelorŭ parochiale séu pe cale de conscripții, séu prin graiu, precum și întrebarea, décă la desbaterea cestiunilorŭ controverse ivite din incidentulŭ conscripției, orĭ mărturisirei sĕ se formeze comisiunĭ diecesane cum a propusŭ episcopulŭ de Agria; cu ocasia aceea se pare a fi necesarŭ a se pune în discusiune și întrebarea, că óre nu se póte, ca prin stabilirea anticipativă a minimului Congruei sĕ se rĕstrîngă eventuala conscripțiă numai la acele parochii, carĭ stau sub acestŭ minim, séu, și din ce motive este necesarŭ ca conscripția sĕ se estindă, fără deosebire, la tóte parochiile? In fine după tóte acestea, dreptŭ punctulŭ celŭ mai esențialŭ, este de a se scruta și designa acele isvóre din carĭ s'ar puté acoperi astfelŭ de lipsurĭ nu neînsemnate. Indrumezŭ déră pe amintitulŭ meu ministru, ca tóte aceste cestiunĭ, luându-se spre matură judecată, sĕ se desbată fundamentalŭ și resultatulŭ acestorŭ desbaterĭ sĕ-lŭ aștérnă la timpulŭ sĕu spre decisiunea mea ulterióră."

Cu adêncă supunere m'am plecatŭ și mĕ plecŭ înaintea prea înaltului ordinŭ alŭ Majestății Sale, dér în conscientța, că desbaterea punctelorŭ citate în raporturile de dreptŭ, cu carĭ stau în legătură, suntŭ cestiunĭ adêncŭ tăiătóre și atingŭ mulțime de interese a cărorŭ deslegare póte recere decenii întregĭ; mai departe, sciindŭ din propria-mĭ esperiență câtŭ interesŭ pórtă Maj. Sa față de acéstă afacere, mai întêiu prin graiu viu, ér mai târdiu prin scrisŭ m'am adresatŭ către Maj. Sa cu acea rugare pré umilită: sĕ se îndure pré grațiosŭ a permite, ca în restimpulŭ de când și până când se va desbate cestiunea Congruei și se va deslega pe base de dreptŭ, adecă până se va finalisa, sĕ ne putemŭ îngriji în altŭ modŭ asupra ajutorării colegilorŭ noșstri preoțĭ mai sĕracĭ.

Inaltulŭ corŭ episcopescŭ a pășitŭ decĭ pe acestŭ terenŭ, după ce Maj. Sa cu graiu și în scrisŭ s'a declaratŭ și șĭ-a datŭ înalta învoire și permisiune.

Altŭ obiectŭ alŭ consultării nóstre este: autonomia.

Raporturile politice și religióse s'au schimbatŭ dela 1848 încóce. Pe terenulŭ politicŭ constituția vechiă a fostŭ schimbată cu unŭ guvernŭ parlamentarŭ responsabilŭ, care nu recunósce nicĭ religiă de statŭ, nici domnitóre, ba trebuindŭ sĕ ia posițiă obiectivă față cu fiă-care religiune receptă, e fórte naturalŭ, că cerculŭ și rolulŭ de dreptŭ și de administrațiune pe care-lŭ împlinea și ducea guvernulŭ sistemului trecutŭ, în urma raporturilorŭ schimbate adĭ nu-lŭ mai póte esercia.

Imprejurările acestea ne desemnéză nouĕ, catolicilorŭ, direcția pe care trebue s'o urmămŭ în urma raporturilorŭ schimbate, adecă: pentru afacerile lumescĭ ale bisericei nóstre, sĕ ceremŭ autonomiă.

La desbaterea acestei cestiunĭ de mare importanță trebue sĕ avemŭ în vedere: întêiu, organismulŭ hierarchicŭ alŭ bisericei catolice.

Atâtŭ puterea ordului câtŭ și a jurisdicțiunei bisericei — potestas ordinis et jurisdictionis — nu se póte înțelege. Mai cu scopŭ va fi sĕ marcămŭ punctulŭ acesta nu numai în generalŭ, ci și în particularŭ.

Alŭ doilea, trebue sĕ avemŭ în vedere dreptulŭ de patronŭ alŭ Majestății Sale regelui nostru apostolicŭ; tocmai pentru acésta nicĭ contra Majestății Sale, nicĭ fără dênsulŭ, ci în înțelegere cu dênsulŭ trebue sĕ procedămŭ; din care causă cu omagială supunere trebue sĕ ceremŭ decisiunea sa prea înaltă față cu aceea, că în ce mĕsură este aplecatŭ așĭ împărți cu noi esercitarea dreptului sĕu de patronŭ.

Alŭ treilea este a se lua în considerare intențiunea guvernului unguresc și cu elŭ dimpreună ar fi sĕ se stabiléscă raportulŭ ce se va crea între autonomiă și guvernulŭ maghiarŭ.

In urma acésta ar fi cu scopŭ, ca mai înainte de tóte sĕ stabilimŭ principiile fundamentale, pe carĭ dorimŭ a construi autonomia nóstră. Décă principiile aceste vorŭ fi primite de locurile competente, atuncĭ putemŭ formula regulele organisărei autonomiei.

Onorată comisiune! Cerŭ iertare, décă amŭ abusatŭ puținŭ de paciința D-vóstrĕ; pentru calea nóstră însĕ am ținutŭ sĕ mĕ îngrijescŭ de semne; dela decisiunea onoratei comisiunĭ atêrnă sĕ urmămŭ, orĭ sĕ ne abatemŭ dela direcția ce ne o indică aceste semne.

Binecuvêntarea bunului Dumnedeu, încrederea reciprocă, francheța sinceră, răbdarea pacĭnică și iubirea desinteresată sĕ conducă consultarea nóstră, pe care o deschidŭ prin acésta. (Aplause).

Eată enunciațiunea diarului „Budapester Tageblatt", de care vorbimŭ mai susŭ:

„Cumcă resultatele acestorŭ conferențe vorŭ fi de cea mai mare însemnătate practică, se înțelege de sine: căcĭ dóră e vorba de **pregătirea autonomiei catolice**, adecă de **organisarea totalității romano și greco-catolicilorŭ** pe basa cea mai largă representativă. Se trateză aicĭ de cestiunĭ fórte importante, ca de es. de cestiunea, în ce raportŭ sĕ fiă acéstă organisațiă față cu hierarchia, apoi față cu statulŭ și cu guvernulŭ, cum sĕ fiă condusă în viitorŭ **administrația fondurilorŭ catolice**, cum *sĕ fiă acoperită congrua* și în fine ce **influință** este chiămată sĕ esercíteze **representanța autonomiei** asupra **școlelorŭ catolice**.

„Aceste suntŭ în realitate cestiunĭ de viéță fórte importante ale poporațiunei catolice, și dela soluțiunea lorŭ salutară va atêrna în mare parte și susținerea păcii confesionale.

„**Nisuințele** pentru soluțiunea acestei întrebărĭ, pe calea introducerei autonomiei catolice, *nu suntŭ nicĭdecum nouĕ*. Incă în anulŭ 1870 s'a ținutŭ în capitală unŭ *congresŭ catolicŭ*, care s'a compusŭ astfelŭ că fiăcare **comitatŭ** a alesŭ câte doi representanțĭ. In congresulŭ acesta încă p'atuncĭ *s'a lucratŭ unŭ elaboratŭ, care stabilise principiele fundamentale pe basa cărora avea sĕ se introducă autonomia*. Durere, acestŭ proiectŭ n'a intratŭ în viéță; dér **lucrulŭ făcutŭ atuncĭ nu va remâné nicĭdecum fără de folosŭ**, deórece acestŭ elaboratŭ va fi în multe puncte principale folositŭ, și pe basa lui se va puté clădi mai departe. In totŭ casulŭ se va conserva, cum audimŭ, principiulŭ, ca representanța catolicilorŭ ungurĭ, sĕ se formeze pe calea alegerei, și acesta este, precum credemŭ, și modulŭ singurŭ corectŭ. Numai o corporațiune compusă în modulŭ acesta va fi în posițiune, de a recunósce dorințele și trebuințele tuturorŭ cercurilorŭ catolice ale țĕrii, și de-a le realisa.

„Acuma, se pare, în acéstă privință domnesce o constelațiă mai favorabilă; cabinetulŭ Wekerle încă n'a luatŭ posițiune față cu cestiunea autonomiei catolice, dér împrejurarea, că ministru-presedinte a asiguratŭ pe primatele de neutralitatea sa bine-voitóre, precum și că i-a promisŭ, că după terminarea lucrărilorŭ conferenței, *va fi gata de a sprijini acéstă mișcare*, tóte aceste ne facŭ sĕ conchidemŭ, că de astă dată succesulŭ în adevĕrŭ nu va lipsi, spre avantagiulŭ nu numai a catolicilorŭ, ci și a țĕrii întregĭ, care trebue sĕ doréscă sĕ se facă odată ordine și în privința acésta.

„Intr'adevĕrŭ, nicĭ n'amŭ sci, ce ar puté sĕ mai împiedece introducerea autonomiei catolice multŭ dorite. Pentru ea nu suntŭ numai camera deputațilorŭ și a magnațilorŭ și în urma acésta guvernulŭ, ci și Maj. Sa regele a declaratŭ într'unŭ rescriptŭ, datŭ de mai mulțĭ anĭ, că soluțiunea acestei cestiunĭ e de doritŭ.

„Ne aflămŭ déră de faptŭ la pragulŭ unei nouĕ instituțiunĭ, care va fi chiămată, de-a avé pe cele mai diferite tĕrêmurĭ o influință promovătóre atâtŭ în privința religiósă, **câtŭ și în privința națională** și etică."

SCIRILE DILEI.

— 8 (20) Ianuarie.

Ministrulŭ Catargiu la Viena. In 14 Ianuarie, d-lŭ *Lascarŭ Catargiu*, președintele consiliului românŭ de ministru a fostŭ primitŭ în audiență de Majestatea Sa Franciscŭ Iosifŭ. Audiența a duratŭ o oră și jumĕtate. Cu acéstă ocasiune, Majestatea Sa a conferitŭ d-lui Catargiu marele cordon alŭ ordinului Leopoldinŭ.

—x—

Procesulŭ d-lui Hurban la Curiă. Scimŭ, că în contra verdictului Curții cu jurațĭ din Pojunŭ, pe basa căruia d-lŭ Hurban-Vajanski, pentru articululŭ sĕu „Hienismulŭ în Ungaria", publicatŭ în „Narodnie Noviny", a fost condamnatŭ la unŭ anŭ închisóre de statŭ și 300 fl. amendă, — s'a insinuatŭ recursŭ de nulitate. Acestŭ recursŭ s'a pertractatŭ din partea Curiei în ședința dela 17 Ianuarie și *a fostŭ cu unanimitate respinsŭ*.

—x—

Serbarea Bobotezei s'a sevêrșit în Bucurescĭ, ca de obiceiu. După serviciulŭ divinŭ, ce s'a oficiatŭ în biserica Zlătarĭ, I. P. S. Mitropolitulŭ-primatŭ, încunjuratŭ de înaltulŭ clerŭ, a mersŭ la pavilionulŭ de pe cheiulŭ Dâmboviței. In momentulŭ, când crucea a fostŭ aruncată în apă, s'au datŭ salve de tunurĭ de pe Délulŭ Spirei. Apoi ministrulŭ de resbelŭ a primitŭ defilarea trupelorŭ, compuse din câte o companiă, escadronŭ séu bateriă, din fiă-care regimentŭ din garnisóna capitalei.

—x—

Din Armenĭ ni-se scrie, că acolo se află unŭ bravŭ comerciantŭ românŭ, cu numele *Moise Oprișŭ*, care de vre o dece anĭ deschidêndŭ în acéstă comună o mică boltiță, prin sîrguință și cruțare a ajunsŭ la o stare frumósă, așa că elŭ astădĭ este unulŭ din cei dintâiu locuitorĭ ai comunei, deși la vre o șcólă din orașŭ nicĭ-odată n'a învĕțatŭ. Ceea ce însĕ cu deosebire îi ridică bunulŭ nume și vrednicia sa, este împrejurarea, că arată mare interesŭ față de causele nóstre naționale și culturale, figurândŭ ca unŭ căldurosŭ sprijinitorŭ alŭ școlei române din comuna sa. Anulŭ trecutŭ, acestŭ vrednicŭ neguțătorŭ românŭ a dăruitŭ școlarilorŭ din comuna sa mai multe abecedare, tăblițe și alte rechisite trebuinciόse pentru școlarĭ, în prețŭ de vre-o 7 fl. Dea Dumnedeu sĕ aibă mulțĭ imitatorĭ!

—x—

Comună românéscă revoltată! Din Aradŭ se telegrafiéză foilorŭ unguresci, că poporulŭ românŭ din comuna *Voșicșdŭ* s'ar fi revoltatŭ în contra preotului și învĕțătorului sĕu. In timpŭ de nópte se dice, că au aprinsŭ casa preotului și l'au alungatŭ pe acesta de-alungulŭ stradelorŭ, bătêndu-lŭ atâtŭ pe elŭ, câtŭ și pe învĕțătorulŭ Se dice, că preotulŭ ar fi voitŭ sĕ liciteze averea mai multorŭ poporenĭ și de aci a provenitŭ furia poporului. Pentru restabilirea ordinei, s'a adusŭ o companiă de ostașĭ dela Aradŭ. Se dice, că cu astă ocasiune poporulŭ a năvălitŭ și asupra respicientului maghiarŭ Piuter Pàl, pe care l'ar fi bătutŭ cumplitŭ. Așteptămŭ lămurirĭ.

—x—

Dela Făgărașŭ li-se telegrafiéză foilorŭ unguresci, că partida „liberală" de acolo, într'o conferență ținută dilele acestea, la care au participatŭ toțĭ mamelucii maghiarĭ, sașĭ și germanĭ, — a hotărîtŭ cu unanimitate, ca pe deputatulŭ *Șerbanŭ* sĕ-lŭ denunțe partidei guvernamentale, ca pe unŭ „ultraistŭ valahŭ", care nu merită sĕ facă parte din acea partidă (Sic!) Acum d-lŭ Șerbanŭ a ajunsŭ între ciocanŭ și nicovala. Póte sĕ se convingă, décă n'a sciut'o până acuma, că nu se póte ca cineva sĕ fiă și Românŭ și tot-odată și guverna en alŭ ungurŭ.

—x—

Sporirea gendarmeriei. Ministrulŭ de interne a provocatŭ pe toțĭ comandanții dela gendarmeriă sĕ-i trimită rapórte detailate cu privire la sporirea forței gendarmeriei. Toțĭ comandanții dela gendarmeriă convinŭ în părerea, că într'adevĕrŭ pașii ministrului Hieronymi suntŭ fórte potriviți, deórece peste totŭ loculŭ se observă lipsa de sporŭ a gendarmeriei.

—x—

Rĕspunsulŭ Țarului la felicitările de anulŭ nou. „Mesagerulŭ" guvernului publică rĕspunsulŭ Țarului la felicitările de anulŭ nou ale orașului Moscova. Impĕratulŭ rĕspunse: „Dumnedeu sĕ asculte rugăciunea nóstră și sĕ facă ca acestŭ anŭ sĕ fiă un *anŭ de pace* și de fericire pentru Rusia".

—x—

1400 de ómenĭ arșĭ de vii. Din Canton (America) se anunță, că la începutulŭ lui Decemvre o cétă de bandițĭ a năvălitŭ în comuna Kamli, districtulŭ Shinghing. Acolo au silitŭ pe preoțĭ sĕ le dea o sumă de multe decĭ de mii de francĭ. După douĕ dile, preoții aranjaseră sub unŭ cortŭ enormŭ făcutŭ din scândurĭ și pânze unŭ mare concertŭ, împreunatŭ cu representanțiunĭ teatrale. In momentulŭ, când unŭ publicŭ numĕrosŭ se afla în cortŭ, bandiții i-au datŭ focŭ. Cortulŭ era aședatŭ imediatŭ lângă templu, unde de asemenea se afla o mulțime de lume. Amêndouĕ edificiile au fostŭ consumate de flacărĭ. Peste 1400 de persóne: bărbațĭ, femei și copii au peritŭ, cei mai mulțĭ arșĭ de vii, alții asfixiațĭ, ér cățĭ va călcațĭ în picióre. Numĕrulŭ totalŭ alŭ victimelorŭ, spune o gazetă englesă, se ridică la 1940.

—x—

Revoluțiă „New-York Herald" află din Kingston, că a isbucnitŭ o revoluțiă la Haiti contra președintelui Hypolite; în Port au Prince domnesce spaima; se construescŭ baricade. La alegerile de Sâmbată, trupele au silitŭ pe alegĕtorĭ sĕ voteze în favórea rudelorŭ și amicilorŭ președintelui.

Şovinismulŭ cere jertfe.

Foile unguresci din Pesta facŭ mare alaiu dintr'unŭ incidentŭ, ce s'a ivitŭ dilele acestea la unŭ birtŭ de-acolo între câţiva universitari români şi mai mulţi şoviniştĭ maghiarĭ. Casulŭ, după cum ni-se scrie, s'a petrecutŭ astfeliu:

In séra de 4 (16) Ianuarie, mai mulţi tinerĭ românĭ dela universitate îşĭ petreceau la unŭ birtŭ, avêndŭ la disposiţiă şi o musică, care le cânta românesce. Pe când ei îşĭ petreceau astfeliu, de-odată întră înlăuntru o societate de universitarĭ maghiarĭ, carĭ nu numai, că conturbară în modŭ bruscŭ petrecerea tinerilorŭ românĭ, dér le luară şi musica, ordonândŭ sĕ le cânte lorŭ marşulŭ lui Rakoczy.

Procederea acésta bruscă a Maghiarilorŭ, se 'nţelege, a revoltatŭ pe tinerii românĭ, carĭ începură sĕ protesteze în contra acestei procederĭ şi cerură sĕ li-se lase musica pentru a-şĭ puté petrece şi mai departe neconturbaţĭ.

Atâta a fostŭ totŭ. Foile unguresci vinŭ acum şi facŭ din acésta lucru mare; în locŭ de-a sbiciui însĕ după meritŭ mojicia tinerilorŭ maghiarĭ, ele agită în modulŭ celŭ mai neruşinatŭ în contra susŭ disilorŭ universitarĭ românĭ sub cuvêntŭ, că aceştia ar fi insultatŭ „naţiunea“ şi alte miserabile scorniturĭ eşite din capulŭ lorŭ. Ba, după cum aflămŭ totŭ din foile unguresci, între universitarii maghiarĭ s'a începutŭ o mişcare vehementă în contra tinerilorŭ noştri, cu scopulŭ de-a cere chiar eliminarea lorŭ dela universitate. Ca capĭ ai „agitaţiunilor daco-române“, foile unguresci presentă de astă dată pe tinerii mediciniştĭ *Ambrosiu Boitorŭ şi Petru Hubianŭ*, pe carĭ colegii lorŭ maghiarĭ dela medicină i-au şi denunţatŭ presidiului societăţii universitarilorŭ, cu rugarea, ca acesta sĕ stărue pentru eliminarea lorŭ dela universitate.

Pentru ca şi aicĭ sĕ fiă mai bine timbratŭ caracterulŭ asiaticŭ alŭ celorŭ ce au înscenatŭ scandalulŭ, în contra unuia dintre tinerii românĭ s'a arangiatŭ şi o demonstraţiune. In 18 Ianuarie, când tînĕrulŭ Petru Hubianŭ se presentă înaintea profesorului Kovács, ca sĕ facă unŭ coloqiu, colegii sĕi maghiarĭ dela medicină năvăliră cu grămada în sala de coloquare şi isbucniră în asurditóre strigăte de „abzug“ la adresa tênĕrului românŭ. Aceste strigăte infernale au duratŭ mai multe minute până când într'unŭ târdiu profesorulŭ întreveni pentru restabilirea ordinei.

Aşa o descriu acésta înse-şĭ foile unguresci. Unŭ testimoniu de paupertate mai mare ca acesta nicĭ că s'ar puté da faimoşilorŭ universitarĭ maghiarĭ, alŭ cărorŭ asiaticismŭ şi sĕlbătăciă e pe cale de a deveni proverbială în tótă Europa.

Fusiunea partidelorŭ maghiare.

Programulŭ de acţiune desfăşuratŭ de ministrulŭ Hieronymi a aflatŭ simpatii nu numai în pressa guvernamentală, ci şi în pressa oposiţională.

Pressa din Budapesta din incidentulŭ acesta se ocupă cu idea unei fusiunĭ séu cu idea unei *nouă grupărĭ de partidŭ*.

„Pesti Naplo“, dă ca faptŭ sigurŭ apropierea între ministrulŭ Hieronymi şi contele Apponyi, căcĭ celŭ dintêiu a primitŭ érăşĭ câte-va partii din programulŭ administrativŭ alŭ conducĕtorului oposiţionalŭ. Acésta nu însémnă nicĭ o mişcare, ci arată numai, că Apponyi a avutŭ dreptate, şi că Hieronymi e unŭ omŭ deşteptŭ, care are dreptate. Hieronymi şi Weckerle au alesŭ calea adevĕrată, deórece trecŭ cu totulŭ la o politică obiectivă şi dréptă. Parlamentulŭ deaceea a fostŭ neroditorŭ, fiindcă a devenitŭ o arenă de lupte pentru ajungerea la putere. Progresulŭ va fi posibilŭ, de realisatŭ la casŭ décă proiectele guvernului vorŭ conţiné vorbele ministrului. Décă acésta nu se va întêmpla, atuncĭ va depinde de hotărîrile lui Apponyi şi a partidei, sale, de a ajunge la putere.

„Egyetertes“ scrie: După încetarea trepptată a contrastelorŭ, numai consideraţiunĭ personale mai potŭ împedeca unirea ambelorŭ partide. Situatiunea trebue sĕ se clarifice, căcĭ starea actuală e nesănĕtósă. Orĭ carĭ vorŭ fi pedecile unei acţiunĭ parlamentare comune a ambelorŭ partide: situaţiunea actuală nu mai póte dura multŭ. Sub ce formă s'ar face schimbarea, prin o fusiune séu prin nouĕ grupărĭ parlamentare, acésta este altă întrebare şi afară de acésta e o afacere privată a ambelorŭ partide.

„Budapesti Hirlap“ dice, că Csaky şi programulŭ politicŭ bisericescŭ formézĕ periculŭ pentru cabinetulŭ Weckerle. Ministrulŭ de culte s'a întorsŭ dela Viena cu scirĭ grave şi buna disposiţiune a ministrului a scădutŭ până la zero. Situaţiunea e ciudată; păreţii despărţitorĭ între partide se apropiă, miniştrii ţinŭ vorbirĭ oposiţionale în contra guvernelorŭ trecute şi a politicei liberale de optspredece anĭ şi partidele oposiţionale aplaudă cu căldură. Guvernulŭ şĭ a însuşitŭ nu numai principiile lui Apponyi, ci şi seria reformelorŭ cerute de dênsulŭ. Despoiatulŭ Apponyi se bucură de acéstă anectare a cap talului sĕu politic şi rĕmâne în oposiţiune. Crisa rĕmâne însĕ latentă şi pentru aceea ar vré cabinetulŭ sĕ scape de programulŭ bisericescŭ politicŭ. De aceea vré guvernulŭ sĕ pacteze cu contele Apponyi. Eventualŭ stânga estremă va ajuta pe guverŭ în *amânarea* întregului programŭ politicŭ bisericescŭ; ca contra serviciu va primi partida independentă concesiunea, că se va crea legea de garanţă, reforma administrativă; numirea funcţionarilorŭ însĕ sĕ fiă amânată. Ca alŭ doilea mijlocŭ ar fi autonomia catolicilorŭ până la crearea căreia sĕ se amâne îndeplinirea programului politicŭ bisericescŭ.

„Agitaţiunĭ valahe în casina din Lugoşŭ.“

Sub acestŭ titlu scriu foile unguresci din Pesta, că în casina „maghiară“ din Lugoşŭ, „membrii românĭ de mai multŭ timpŭ agitézĕ mereu în contra Maghiarilorŭ“, din care causă colonelulŭ de honvedĭ Huberth a eşitŭ dilele acestea din casină şi în urma lui au eşitŭ toţĭ oficerii de honvedĭ din Lugoşŭ. „Agitaţiunea“ acésta a Românilorŭ în contra Maghiarilorŭ, după cum arată foile unguresci, constă în faptulŭ, că membrii românĭ ai casinei au abonatŭ o fóiă naţională românéscă. „Patriotulŭ“ colonelŭ Huberth a găsitŭ, că fóia acésta este anti-maghiară şi de aceea a pretinsŭ, ca sĕ se oprésca întrarea ei în casină. S'a şi opritŭ, dér în loculŭ ei membrii românĭ au abonatŭ o altă fóiă, totŭ naţională românéscă. Aflândŭ despre acésta, colonelulŭ honvedŭ fórte s'a busumflatŭ şi a eşitŭ din casină împreună cu toţĭ honvedii sĕi.

In privinţa acésta observămŭ mai întâiu, că memorata casină nu póte sĕ fiă o casină „maghiară“, deórece în acestŭ casŭ Românii n'ar avé ce căuta în ea. Trebue însĕ, că aicĭ e vorba de o casină internaţională şi în acestŭ casŭ colonelulŭ Huberth şi cu ofiţerii sĕi honvedĭ au doveditŭ o mare lipsă de bunŭ simţŭ, décă au pretinsŭ, ca sĕ se interdică abonarea cutărui diarŭ naţionalŭ românŭ sub cuvêntŭ, că ar fi „anti-maghiarŭ“. Dér óre foile naţionale unguresci nu suntŭ tóte anti-române? Pentru ce dér Românii sĕ tolereze pe ale lorŭ, ér ei sĕ nu sufere pe ale nóstre?

Étă o nouă dovadă, că amŭ avutŭ mare dreptate când de atâtea orĭ amŭ sfătuitŭ pe Românii noştri, sĕ se ferésca de a face orĭ ce causă comună cu Maghiarii, căcĭ în aceste timpurĭ ale turbărei şi şovinismului unguresc, Românii nu potŭ încăpé la olaltă cu îngâmfaţii Maghiarĭ orĭ maghiaronĭ nicĭ chiar într'o simplă casină, fără de a nu fi jigniţĭ în drepturile şi ambiţiunea lorŭ naţională.

Alegerĭ municipale.

Din com. S.-Dobéca, Ian. 1893.

In 30 Decemvre n. tr. s'au sĕvêrşitŭ alegerile municipalĭ în cerculŭ electoralŭ alŭ Ciachi Gârboului, care este compusŭ din comunele curatŭ românescĭ: Ciachi-Gârbou, Popteleců, Calacea, Şiolomonŭ, Briglezŭ, Muncelŭ, Surducŭ, Solona, Ciocmanĭ, Băbenĭ, Cristolţelŭ, Cristolţiulŭ-mare, Husmezeu, Zalha, Valea Hranŭ, Ciaca, Valea-Lozni, Prelucĭ şi Lozna-mare.

Dintre preoţii acestorŭ comune, *numai doi*, anume: Stefanŭ Busiţa, preotulŭ Zalhei şi Pachomiu Popŭ, preotŭ în Lozna-mare, s'au înfăţişatŭ la alegere. In astfelŭ de împrejurărĭ fisolgăbirĕulŭ cercului, Vályа (Valea) Ferencz, a pututŭ fără nicĭ o genă sĕ ia mĕsurile de lipsă, ca la alegere sĕ reésă candidaţii sei maghiarĭ, pe carĭ alegĕtorii nu-i cunosceau. Membri de încredere au fostŭ puşĭ dintre ómenii sĕi încă de timpuriu, când abia sosiră doi séu trei alegĕtorĭ, şi acésta pentru ca votarea sĕ nu pótă fi controlată şi din partea Românilorŭ. Slugarniculŭ notarŭ de cercŭ Kömives (cândva Românŭ) împărţia liberŭ şi fără de a-lŭ conturba cineva, bilete unguresci alegĕtorilorŭ românĭ. Când însĕ preotulŭ Buşiţa s'a pusŭ şi elŭ în înţelegere cu alegĕtorii, stăruindŭ, ca aceştia sĕ voteze pentru candidaţii românĭ, a fostŭ chiămatŭ înaintea solgăbirĕului Valya, care i-a interdisŭ orĭ-ce acţiune în privinţa acésta, ba a datŭ ordinŭ sĕ vină şi doi gendarmĭ.

Dupa atâtea mĕsurĭ neomenóse, luate în contra nóstră, şi mai alesŭ considerândŭ, că unele comune numai prin primarŭ au fostŭ representate, carĭ toţĭ votézĕ la porunca fisolgăbirĕului, nu e mirare, că resultatulŭ alegerei nu a fostŭ favoritorŭ pentru noi Românii. Mai adaugŭ, că unii alegĕtorĭ, carĭ au voitŭ sĕ voteze pentru Românĭ, au fostŭ rĕspinşĭ sub pretestulŭ, că nu arŭ avé dreptŭ de alegere. Pe lângă tóte acestea au obţinutŭ şi candidaţii românĭ multe voturĭ, aşa că, décă era condusă alegerea cu mai multă conscienţiositate şi de s'ar fi presentatŭ la alegere încă numai doi preoţĭ dimpreună cu alegĕtorii din parochiile lorŭ, învingerea era pe partea nóstră.

Étă dér, D-le Redactorŭ, că numai preoţii noştri, între carĭ şi doi protopopĭ din Ciocmanĭ şi din Cristolţulŭ mare, suntŭ causa, că poporulŭ românŭ din acestŭ cercŭ este representatŭ la comitatŭ prin Maghiarĭ, éră nu prin Românĭ, precum ar trebuì sĕ fiă după dreptŭ!

Ei, d-lorŭ preoţĭ, nu lucraţĭ bine! Nu staţĭ cu mânile în sînŭ, ci săriţĭ întru ajutorulŭ credincioşilorŭ voştri, carĭ vedemŭ, că parte de frică, parte din nesciinţă, îşĭ dau drepturile lorŭ politice celorŭ de altŭ némŭ. Voi aveţĭ datorinţa sfântă a-i deştepta şi lumina. De nu veţĭ face acésta, nu sunteţĭ demnĭ de presoura, ce o mâncaţĭ din sudórea lorŭ.

Incheiu aceste şire cu acea mângăiere, că ce amŭ neglesŭ acuma, vomŭ repara în viitorŭ. Dóră va părăsi şi inteligenţa română din aceste părţĭ indiferentismulŭ, şi se va organisa şi ea măcarŭ câtŭ de câtŭ, căcĭ e ruşine mare pentru noi de a mai rĕmâné cum suntemŭ adĭ.

Unŭ alegĕtorŭ.

Literatură.

Revista de medicină veterinară zootechniă. — Igienă. Economiă rurală. Sumarulŭ: Asupra curabilităţei tetanosului cicatricialŭ; de d-lŭ Vucolŭ Augustinŭ; Ruptura venei cave anteriόre observată la unŭ calŭ, de d-lŭ Ed. Budri; Kystes hydatiques du foie chez un cheval: par M. Ch. Morot; Inspecţia sanitară a cărnurilorŭ de măcelăriă, de d-lŭ I. Athanasiu; Legea de poliţiă sanitară veterinară română, de d-nii prof. Măgureanu şi Petrescu; Proiectŭ de lege pentru organisarea serciciului veterinarŭ, presentatŭ de d-nii Inspectorĭ veterinarĭ; Incompatibilităţile medicamentelorŭ, de dnii I. St. Furtuna şi C. D. Parepa; Contributions à l'étude chimico-biologique et experimental sur les produits mibrobiens solubles, pathogenes et vaccinales de morve et de la rage, par M. Achil M. Motoc; Revista specială a lucrărilorŭ streine; Influenţa alcoolului asupra circulaţiunei sângelui, D. Gutnik w. — Acţiunea diuretică a glandei tiroide a oilorŭ, D. Fenwik. — Valórea vaccinală şi terapeutică a laptelui de capră vaccinată în contra colerei; de d-nii Gameleia şi Ketscher; Etiologia unei enzootii a oilorŭ denumită circeag, de prof. Babeşŭ, Composiţia chimică a laptelui. — Saprol, unŭ desinfectant, de D. Laser. Despre injecţiunile subcutanee de fosfatŭ de sodiu în maladiile sistemului nervos, D. Crocq fils, Crezilatulŭ de calciu, D. Eodorinŭ; Cronica; Bibliografie; Errata; Formularŭ; Tabla de materii. — Redacţia şi administraţia: *Constanţa* (România). Abonamentulŭ 14 fr. pe anŭ. — Uniunea postală 15 fr.

Scirĭ telegrafice.

Belgradŭ, 19 Ianuarie. Se vorbesce aicĭ de-o apropiată împăcare a regelui Milan cu regina Natalia, la mijlocirea Ţarului.

Triestŭ, 19 Ianuarie. In Italia de susŭ frigulŭ au ajunsŭ la culme. Zăpadă multă ca nicĭ-odată; în Modena e de douĕ metri. Comunicaţia în multe locurĭ întreruptă.

Londra, 29 Ianuarie. Ministeriulŭ Gladstone a adresatŭ Khedivului din Egipetŭ unŭ ultimatŭ, declarându-i, că este dependentă de Anglia; totodată a declaratŭ, că nu recunósce numirea noului ministeriu egiptênŭ.

DIVERSE.

Mĕrulŭ întrebuinţatŭ ca remediu. Toţĭ câţĭ mâncămŭ mere, nu ne-amŭ gânditŭ, póte, nicĭodată, că acéstă fructă póte fi unŭ remediu. Étă ce găsimŭ acum într'o revistă sciinţifică: Chimicesce, mĕrulŭ e compusŭ din fibre vegetale, albumină, zaharŭ, gumă, clorofilŭ, acide malice şi galice, calce şi o mare cantitate de apă. Afară de acésta, chimiştii germanĭ dicŭ, că mĕrulŭ conţine o proporţiune mai mare de fosforŭ, decâtŭ orĭ ce altă fructă. Se sciă, că fosforulŭ e fórte aptŭ a reînoi substanţa nervósă a creerului şi a mĕduvei spinării. Póte de aceea vechile tradiţiunĭ scandinave represintă sub forma unui mĕrŭ mâncarea deilorŭ, carĭ, când simţiau, că slăbescŭ şi devinŭ infirmĭ, recurgeau la acéstă fructă spre a infuza puterĭ nouĕ spiritului şi corpului lorŭ. Acidele mĕrului suntŭ fórte folositóre ómenilorŭ cu obiceiurĭ sedentare, la carĭ funcţiunile ficatului suntŭ leneşe. Aceste acide suntŭ agenţii de eliminare din trupŭ a materiilorŭ stricăcióse, carĭ, décă ar fi reţinute, ar contribui a face spiritulŭ greoiu, a provoca gălbinarea séu erupţiunĭ ale pielei şi alte perturbaţiunĭ ar contribui a face spiritulŭ greoiu, a provoca gălbinarea séu erupţiunĭ ale pielei şi alte perturbaţiunĭ congenere. Obiceiulŭ, care esistă în unele părţĭ de a mânca compotŭ de mere cu carne de porcŭ friptă, cu gâscă friptă şi alte bucate similare s'a născutŭ probabilŭ dintr'o astfelŭ de esperienţă. Acidulŭ malicŭ (*Apfelsäure*) alŭ merelorŭ cópte, fiă crude séu fierte, va neutralisa orĭ ce escesŭ alŭ materiilorŭ cretóse, provocate printr'o frigere esagerată a cărnei. „Timpulŭ“.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulu pieţeĭ Braşovŭ

din 16 Ianuarie st. n. 1893

	Cump.		Vênd
Bancnote românescĭ	9.48	Vênd	9 51
Argintŭ românescŭ	9.40	„	9.45
Napoleon-d'orĭ	9.57	„	9.60
Lire turcescĭ	10.75	„	10.8
Seris. fonc. „Albina" 6%	101. -		102.
„ „ „ 5%	101.—	„	102. -
Imperialĭ	9.65	„	9 65
Galbinĭ	5.56	„	5.60 -
Ruble rusescĭ	117.	„	119. —
Mărcĭ germane	58.60	„	59 10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 14 Ianuarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.30
Renta de hârtiă 5%	185 —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.—
dto argintŭ	101.60
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare [prima emisune	120 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale-ungare	95.75
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	149.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Se-ghedinului	142.—
Renta de argintŭ austriacă	97.95
Renta de aurŭ austriacă	116.55
Losurĭ din 1860	149.—
Acţiunile băncei austro-ungare	997.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	365 25
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	318.—
Renta de hârtiă austriacă	98.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 65
Napoleon-d'orĭ	9 61
Mărcĭ 100 împ. germane	59.22½
Londra 10 Livres sterlinge	120.65

Nr. 17377—1892.

PUBLICAŢIUNE.

Comuna orăşănéscă Braşovŭ intenţionéză, de a vinde pe cale de oferte şi per trunchiu în revierulŭ „Cernatului" şi în special în Szent István völgye circa 4720 8 m³ lemne de fag pe o suprafaţă de pădure de 97,09 jugĕrre.

Reflectanţii au de a şĭ ascerne până în 3 Februarie 1893 înainte de prânḍ 11 óre primarului acestui orasŭ ofertele provedute cu unŭ timbru de 50 cr. şi cu unŭ vadiu de 10% din întrégă sumă oferală. Totudeodată are de a se aminti în ofert preţul ce se oferă pentru m³ lemne de fagŭ, mai de parte numele şi locuinţa, precum şi dechiaraţiunea, cumcă oferentului i sunt cunoscute condiţiunile de oferte şi acele contractuale şi c se supunŭ lorŭ necondiţionat.

Pertractarea de oferte va avé locŭ în biroulŭ d lui primarŭ în 6 Februarie 1893 la 12 óre. Pân'atuncĭ se potŭ examina în biroul oficiului forestieral orăşăneso condiţiunile de oferte şi acele contractuale.

Braşov, 14 Ianuarie 1893.

10,1—2. **Magistratul orăşĕnesc.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1892.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.00	8.05		2.15
Budapesta	8.25	1.55	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.14	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.08	1.50	2.12
	4.—	7.15	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		4.07	
Bucia	0.00	0.—		
Ciucia	6.31	9.07	4.53	4.17
Huedin	7.12	9.37	5.32	4.50
Stana	7.29		?5.48	
Aghiriş	7.49		6.08	
Gârbău	8.01		6.24	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.42
Cluşiu	8.29	10.37	6.59	5.55
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.32	8.45	6.34
Ghiriş	10.08	12.50	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.25	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.43	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.52	11.26	
Aiudŭ	11.28	2.18	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.40	12.18	(8.38
	12.13		12.58	(8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	(9.48
	2.12		3.03	(9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabetopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3.46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de pers.	10.05	(2.09
		11.—	Tr. ac. 5.15	(2.19
Timişŭ		12.26	5.57	3.01
Predealŭ		1.11	6.29	3.31
Bucurescĭ		8.35	12.10	9.15

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.40		8.50	Tr. ac. 4.45
Predealŭ	1.12		5.16	9.12
Timişŭ	1.42		5.57	9.41
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	10.17
	2.48	4.48		7.23
Feldióra	3.19	5.07		8.03
Apaţa	3.40	5.42		8.37
Augustinŭ	3.56	6.09		9.04
Homorodŭ	4.29	6.55		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.23		11.03
Sighişóra	5.54	8.53		11.29
Elisabetopole	6.21	9.31		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.09		12.37
Copşa mică	6 55	10.31		12.53
	6.57	10.47		1.18
Micăsasa		11.06		1.39
Blaşiu	7.31	11.42		2.13
Crăciunelŭ		11.57		2.27
Teiuşŭ	8.—	12.28		2.49
	8.07	1.08	12.54	3.47
Aiudŭ	8.24	1.35	1.23	4.07
Vinţul de sus		2.05	1.51	4.28
Uióra		2.13	2.00	2.34
Cucerdea	8.54	2.31	2.08	4.52
Ghirişŭ	9.23	3.18	3.—	5.26
Apahida		4.45	4.23	6.34
Cluşiu	10.45	5.14	4.48	6.52
	11.01	6.14	5.25	7.40
Nădăşelŭ		6.29	5.43	8.50
Ghîrbău		6.53		8.05
Aghirişŭ		7.02	6.07	8.19
Stana		7.28		8.43
B. Huiedin	12.47	7.53	6.39	9.12
Ciucia		8.31	7.08	9.51
Bucia		8.51		9.56
Bratca	1.26	9.10	7.47	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.13	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.38	11.51
	2.25	11.04	8.43	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.05	2.24
Szolnok	5.23	3.31	11.46	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.50	8.40
Viena	1.55	3.00	7.20	6.20

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budateleoŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budateleoŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.00	8.05	2.15
Budapesta	8.10	1.56	9.30
Szolnok	11.04	4.02	1.05
Aradŭ	3.45	6.57	5.24
	4.30	T. d. per. 2.34	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.54	5.57
Gyorok	5.03	3.34	6.19
Paulişŭ	5.14	3.58	6.30
Radna Lipova	5.32	4.20	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzova	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.35
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicĭca	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	10.00		10 19
Orăştia	10.25		10.50
Şibotŭ	10.44		11.16
Vinţ. de josŭ	11.58		11.44
Alba-Iulia	11.29	7.05	12.06
Teiuşŭ	11.56	7.40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.04		1.39
Alba Iulia	3.40		2.19
Vinţ. de josŭ	4.58		2.36
Şibotŭ	4.20		3.03
Orăştia	4.42		3.30
Simeria (Piski)	5.43		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicĭoa	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.54
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bĕrzova	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.28	7.46
Paulişŭ	9.58	5 50	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8.08
Glogovaţŭ	10.34	7.01	8.30
Aradŭ	10.46	7.20	8.40
	11.18	8.20	9.05
Szolnok	4.15	11.15	2.21
Budapesta	7.25	1.20	5.50
Viena	6.20	7.20	3.—

Simeria (Piski) Petroşeni

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.23	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	1.21	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	5.58
Vinga	7.32	12.47	6.46
Timişóra	8.42	2.04	7.39

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	8.—	1.11	8.15
Vinga	9.02	2.46	9.46
Aradŭ	9.44	3.50	10.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.24
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.45
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	7.05

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.57	7.10
Şeica-mare	3.31	12.22	7.43
Loamneş	4.15	12.40	8.27
Ocna	4.46	12.50	8.59
Sibiiu	5.10	2.26	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.49	10.17
Ocna	8 02	5.09	10 43
Loamneş	8.30	5.32	11.09
Şeica-mare	9 05	5.59	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.35	8.20	2.41
Ludoş	3 26	9.11	3.27
Oşorheiu	5.07	11.39	5.14
	5.50	12.20	5.36
Regh.-săs.	7.15	1.15	7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.	3 44		3.22
Oşorheiu	5 14	9.35	5.05
	5.20	10.05	5.54
Ludoş	7.—	12.31	7.41
Cucerdea	7.47	1.15	8.25

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.56
Cerna	11.13	5.03	10.08
Hunedóra	11.48	5.38	10.32

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrneşti

Braşov	8.35	4.55
Zĕrneştĭ	10.28	6.36

Zĕrnesti—Braşov

Zĕrnescĭ	5.00	12.20
Braşov	6.29	1.44

Braşov—Ch.-Oşorheiu.

Braşovŭ	8.50	3.10
Uzonŭ	9.43	4.23
S.-Georgiu	10.32	5.03
C.-Oşorheiu	12.54	7.26

Ch.-Oşorheiu—Braşov.

Ch.Oşorheiu	4.30	2.45
S.-Georgiu	6.53	5.30
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.25	7.26

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU.